

Verslag

Participantenvergadering Regionaal Duurzaam 1

15 maart 2016

Willem Smelik & Johan Swager - Meewind
Paul Grootcholten - Aardwarmte Vierpolders

Inhoudsopgave

OPENING	2
WELKOM	2
ACHTERGROND MEEWIND	2
DOELEN REGIONAAL DUURZAAM 1	3
GROEI REGIONAAL DUURZAAM 1	4
COMMERCIALS	4
VISIE OP FINANCIEREN	5
DE FINANCIËLE ROL VAN MEEWIND	5
PROJECTEN REGIONAAL DUURZAAM 1	6
FOCUS VAN HET FONDS	6
WARMTE-KOUDEOPSLAG EN ZONNECOLLECTOREN	7
GROEN GAS	7
ZONNE-ENERGIE	8
WIND OP LAND	8
GEOTHERMIE	8
RESULTATEN REGIONAAL DUURZAAM 1	9
INTRINSIEKE WAARDE	9
FONDSVERMOGEN EN RENDEMENT	10
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	11
SMART ENERGY: DELEN EN VERBINDEN	11
OPSLAG ENERGIE: OP ZOEK NAAR OPLOSSINGEN	11
DOORBRAAK: KLIMAATAKKOORD PARIJS	12
PRESENTATIE PAUL GROOTSCHOLTEN, AARDWARMTE VIERPOLDERS	13
TOEPASSING VAN GEOTHERMIE IN DE GLASTUINBOUW	13
VRAGENRONDE	15

Opening

Welkom

Willem Smelik heet namens Meewind de 52 aanwezige participanten in Teylers Museum welkom. Daarnaast verwelkomt Smelik de belangstellenden die de presentatie online volgen via een livestream.

Energie in Teylers Museum

Marijn Pronk geeft namens Meewind een toelichting op de keuze van de locatie voor deze participantenvergadering: Teylers Museum. Dit museum, net als Meewind gevestigd in Haarlem, is in de 18e eeuw opgericht op basis van de collectie en het vermogen van Pieter Teyler. Deze textielfabrikant – en later bankier – was gefascineerd door techniek en wetenschap, in een periode waarin mensen volop bezig waren om energie onder controle te krijgen. In het museum staan mooie voorbeelden van apparaten waarmee energie werd opgewekt, zoals statische elektriciteit. In de tijd van Pieter Teyler stond men voor een uitdaging met betrekking tot energie. Dat geldt ook voor onze tijd, al is dit een heel andere uitdaging. Een uitdaging die Meewind met fonds Regionaal Duurzaam 1 aangaat.

Achtergrond Meewind

Willem Smelik, beheerder van Meewind, schetst vervolgens kort de achtergrond van het beleggingsfonds. Meewind is circa tien jaar geleden ontstaan vanuit de gedachte om te gaan investeren in onze eigen toekomst. Het doel: een onafhankelijke en duurzame energievoorziening in Nederland en een beter klimaat met minder CO₂-uitstoot. In de visie van Meewind zou offshore wind hierbij een centrale rol moeten spelen. Met windparken op zee kun je op grote schaal duurzame stroom produceren.

Stagnatie

In de praktijk bleek het idee om offshore windparken in het Nederlandse deel van de Noordzee te realiseren te opportunistisch. Mede door de economische crisis vond er in Nederland een stagnatie plaats op het gebied van de ontwikkeling van duurzame energieprojecten, waaronder offshore windparken. Ideeën waren er volop, maar het ontbrak aan kapitaal en support, ook vanuit de Nederlandse politiek.

Drie voorwaarden

In de visie van Meewind zijn drie voorwaarden van belang, willen we de overgang naar duurzame energie versnellen: eigen vermogen, maatschappelijk draagvlak en een effectief lobbykanaal. We beschikken inmiddels over een ruime hoeveelheid eigen vermogen; de Meewind-fondsen hebben gezamenlijk een belegd vermogen van meer dan € 110 miljoen. Het aantal participanten is gestegen naar ruim 7000, wat duidt op draagvlak. Ook binnen het lobbykanaal is de afgelopen jaren veel bereikt.

Weerstand

Inmiddels heeft Meewind met haar partners twee offshore windparken gerealiseerd voor de kust van Zeebrugge. De bouw van een derde – aangrenzend – windpark start binnenkort. Aangezien de Nederlandse offshore windmarkt de afgelopen jaren geen goede investeringskansen bood, heeft Meewind bewust gekozen voor projecten in het Belgische deel van de Noordzee, die bovendien kunnen rekenen op langdurige ondersteuning vanuit de Belgische overheid. Ook een groeiende weerstand in Nederland tegen windparken voor de kustlijn speelt een rol bij de keuze voor de Belgische markt.

In 2012 heeft Meewind fonds Regionaal Duurzaam 1 opgericht, dat investeert in lokale duurzame energieprojecten in Nederland. Op die manier is Meewind op twee fronten actief; de grootschalige centrale energieproductie en de kleinschalige(re) decentrale energieproductie.

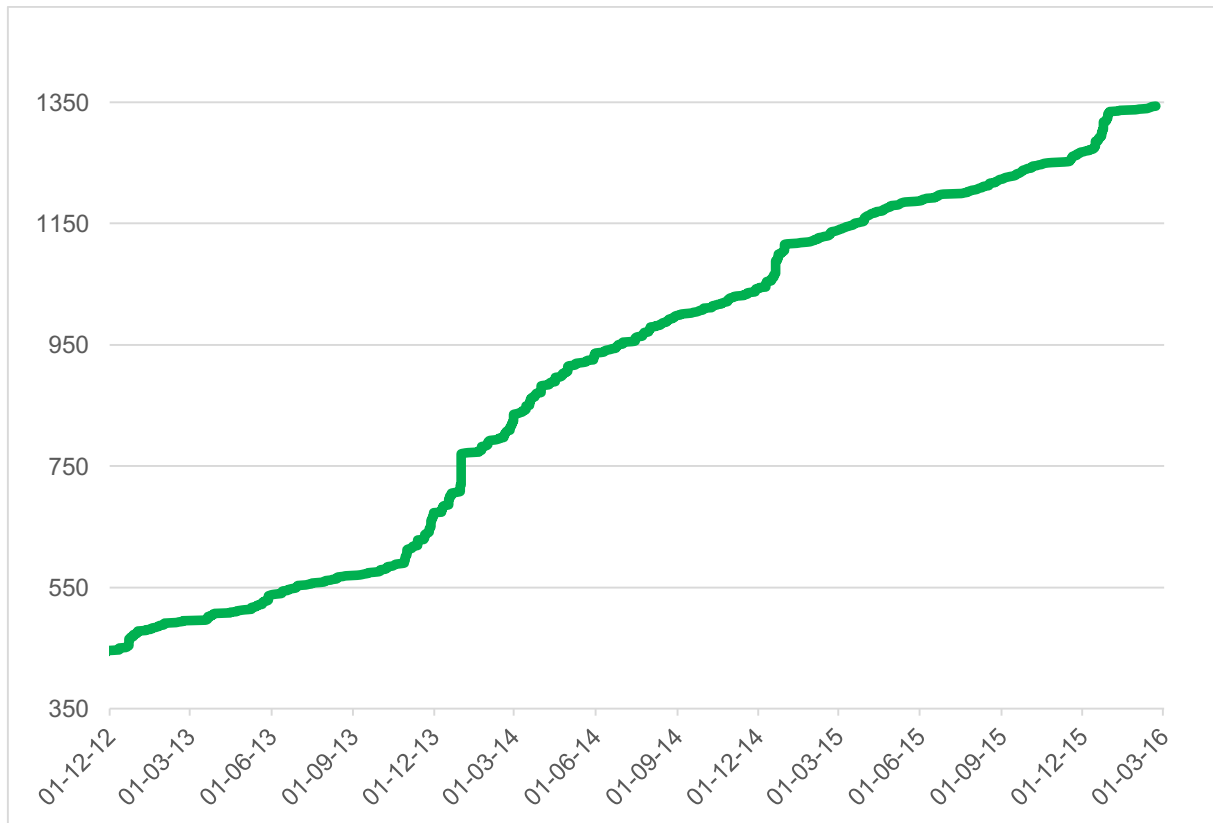
Doelen Regionaal Duurzaam 1

De doelstelling van fonds Regionaal Duurzaam 1 is het bijdragen aan de transitie naar duurzame energie. Het fonds biedt daarbij professionele steun aan projecten en is een vangnet voor veel duurzame initiatieven, om te zorgen dat deze op verantwoorde en succesvolle wijze gerealiseerd worden.

Ter indicatie: ten tijde van de start van Regionaal Duurzaam 1 waren circa 600 lokale energiecoöperaties opgericht. Een enorm aantal, waarbij in de praktijk bleek dat een groot aantal het hoofd niet boven water kon houden. Regionaal Duurzaam 1 heeft een aantal van deze projecten door middel van een financiële injectie naar veilige haven kunnen loodsen. Projecten die nu dag in, dag uit duurzame energie produceren.

Groei Regionaal Duurzaam 1

Bij de start van Regionaal Duurzaam 1 leidde een eerste mailing direct tot 400 participanten. Inmiddels telt Regionaal Duurzaam 1 circa 1350 beleggers. We zien de laatste jaren dat participanten aanzienlijk grotere bedragen inleggen, waardoor het gemiddelde bedrag per participant sterk is toegenomen. De participanten zorgen gezamenlijk voor een belegd vermogen van 17,5 miljoen.

Ontwikkeling aantal participanten Regionaal Duurzaam 1.

Commercials

In 2015 heeft Meewind aan haar participanten gevraagd of ze wilden meewerken aan een serie commercials, waarin zij de mogelijkheid kregen om te vertellen waarom zij participeren in Meewind. Naar aanleiding van deze oproep hebben 250 participanten zich aangemeld. De persoonlijke ervaring en overwegingen van een aantal van hen heeft Meewind gebruikt voor een serie commercials voor tv en radio. Tijdens de vergadering wordt een van deze tv-spotjes getoond.

Visie op financieren

De financiële rol van Meewind

Kapitaal kan op verschillende manieren worden ingezet bij het realiseren van duurzame energieprojecten. Welke plaats neemt Meewind in de financieringswereld in?

Achtergestelde lening

De initiatiefnemer van een project brengt eigen vermogen in. Daarnaast wordt een deel van de kosten van het project gefinancierd met vreemd vermogen, verstrekt door de bank. In veel gevallen zit er een financieringsgat tussen het beschikbare eigen vermogen en het vreemd vermogen dat de bank wil financieren. Dit gat wordt overbrugd door middel van een mezzanine financiering, oftewel een achtergestelde lening. Dit is de rol die Meewind speelt bij de financiering van projecten van Regionaal Duurzaam 1.

Geen crowdfunding of seed capital

Meewind richt zich bewust niet op financieringsvormen als crowdfunding en seed capital. Bij dat laatste wordt geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingen en technologieën. De rendementen kunnen hoog zijn, maar deze vorm van investering is uitermate risicovol. In het belang van de participanten houdt Meewind zich niet met deze vorm van financiering bezig.

De markt stimuleren

Meewind richt zich, zodra de technieken bekend zijn, op het financieren en realiseren van projecten waarbij duurzame energie wordt geproduceerd. Duurzame en rendabele projecten, die net dat zetje nodig hebben – in de vorm van een achtergestelde lening – om succesvol van de grond te kunnen komen.

Projecten Regionaal Duurzaam 1

Focus van het fonds

Johan Swager licht namens Meewind de projecten van het fonds toe. Regionaal Duurzaam 1 heeft als focus de productie van duurzame energie. Een bewuste keuze, in een duurzame energiewereld die volop in ontwikkeling is met tal van initiatieven, energiecoöperaties en greentech-actige innovatieve technologieën. Regionaal Duurzaam 1 richt zich op de productie van duurzame energie in de volgende vormen:

Duurzame energievorm	Aantal projecten RD1
Warmte-koudeopslag en zonnecollectoren	15
Groen gas	5
Zonne-energie d.m.v. zonnepanelen	3
Wind op land	1
Geothermie	3
Totaal	27

Geen subsidies, maar investeren met rendement

Regionaal Duurzaam 1 krijgt regelmatig financieringsverzoeken van initiatiefnemers van projecten. Meewind verstrekt geen subsidies, maar is een investeringsfonds. Als wij investeren in een project, moet dit een acceptabel rendement opleveren voor onze participanten. Bij elke investeringsoverweging is dit dan ook een cruciale overweging: voldoet het project aan de rendementsprognose zoals geformuleerd in het prospectus?

Bij voorkeur werkt het fonds samen met een klein aantal ervaren partners, waarmee meerdere projecten worden uitgerold (serieel investeren).

Bijdragen aan energiedoelstelling

Het Nederlandse Energieconvenant heeft als doelstelling dat in 2023 in totaal 16% van onze energievoorziening duurzaam is. De eerdere doelstelling, 20% duurzame energie in 2020, bleek niet haalbaar en is derhalve bijgesteld. Nederland loopt binnen Europa ver achter op andere landen wat betreft duurzame energie, mede door de aanwezigheid van de gasbel in Slochteren. Als deze opdraait – of er mag geen gas meer geboord worden – levert dit een groot probleem op. Het is dus van groot belang om samen te zorgen dat die 16% gehaald wordt, iets waar Regionaal Duurzaam 1 zich voor inzet.

Warmte-koudeopslag en zonnecollectoren

Regionaal Duurzaam 1 heeft geïnvesteerd in vijftien WKO-projecten. Dit betreft een seriële investering, waarbij Meewind samenwerkt met vaste partner ZON Energie BV.

Appartementencomplexen worden door middel van een klimaatinstallatie op duurzame wijze verwarmd en gekoeld. Via warmtepompen wordt de warmte in de zomer in de bodem opgeslagen, om in de winter weer te worden opgepompt. Zonnecollectoren op de daken zorgen op duurzame wijze voor warm tapwater. Zelfs in de winter leveren deze collectoren warmte zodra de zon schijnt. De appartementencomplexen worden bovendien goed geïsoleerd, om te voorkomen dat energie verspild raakt.

Bij dergelijke totaalsystemen wordt 60% van de benodigde energie geleverd door WKO, 25% door de zon en 15% wordt bijgestookt met de HR-ketel op momenten dat er onvoldoende warmte beschikbaar is.

Voorbeeld van een WKO-project met zonnecollectoren

- Naam project: Louis Davids Carré in Zandvoort.
- Complex bestaat uit: twee scholen, twee peuterspeelzalen, 50 woningen, openbare bibliotheek, sportzaal.
- Totaalsysteem bestaat uit: warmte-koudeopslag voor verwarming en koeling en 48 m² zonnecollectoren.
- Bij piekvraag warm tapwater: opvangen met HR-ketel.
- Exploitatie: dertig jaar door ZON Energie BV.
- Rendement: stabiele opbrengst, met laag risico.

Groen gas

Regionaal Duurzaam 1 heeft geïnvesteerd in vijf groen gas-projecten. Bij deze projecten wordt organisch materiaal in een vergister door middel van natuurlijke bacteriën omgezet in biogas. Het materiaal dat hiervoor wordt gebruikt is bijvoorbeeld mest, slib van een rioolwaterzuiveringsinstallatie of reststromen uit de tuinbouw, zoals bij het project Franico in Hensbroek.

Het biogas dat in de vergister ontstaat, wordt vervolgens in een opwaarderingsinstallatie opgewaardeerd tot groen gas. Dit heeft dezelfde kwaliteit als Slochteren-aardgas, met de juiste hoeveelheid methaan en zwavel en ontdaan van CO₂. Dit groene gas wordt hierna ingevoerd in het gewone aardgasnet via poortwachter Bio2Net.

Doorstart projecten

Meewind heeft de afgelopen jaren een aantal groen gas-projecten uitgerold in samenwerking met Biogast. Dit bedrijf heeft op innovatief vlak goede stappen gezet, maar is in 2015 als gevolg van bedrijfsmatige tekortkomingen failliet gegaan (zie ook het hoofdstuk Resultaten Regionaal Duurzaam 1). Doordat het fonds had geïnvesteerd in de installaties zelf, in de project-bv's, hebben we deze kunnen onderbrengen bij een nieuwe partner, te weten OrangeGas.

Partners

Op het gebied van groen gas werkt Meewind samen met twee vaste partijen.

- Ludan Renewable Energy, een ervaren Israëliisch bedrijf, is EPC-contractor voor de mest-/co-vergisters.
- OrangeGas, dat circa 60 groen gas-tankstations exploiteert, neemt het geproduceerde groene gas af.

Zonne-energie

Regionaal Duurzaam 1 heeft geïnvesteerd in drie zonneprojecten, waarbij elektriciteit wordt opgewekt door middel van zonnepanelen (PV-panelen/fotovoltaïsche cellen). In navolging van Duitsland zien we ook in Nederland steeds meer grootschalige zonneprojecten.

Sunport Delfzijl

Twee jaar geleden is Regionaal Duurzaam 1 betrokken geraakt bij de ontwikkeling van Sunport Delfzijl, het grootste zonnepark van Nederland van 30 hectare. Regionaal Duurzaam 1 heeft een deel van de financiering van het project toegezegd, wat nodig was om het financieringsplan rond te krijgen. Op basis van deze toezegging heeft initiatiefnemer Groningen Seaports de SDE+ subsidie succesvol kunnen aanvragen en de bancaire financiering kunnen regelen.

Inmiddels is het gehele project doorverkocht aan een ervaren Duitse beleggingspartij, voordat Regionaal Duurzaam 1 daadwerkelijk hoefde te investeren. In ruil voor de garantstelling voor de financiering, die ervoor heeft gezorgd dat het project daadwerkelijk van de grond kwam, heeft het fonds een premie ontvangen.

Wind op land

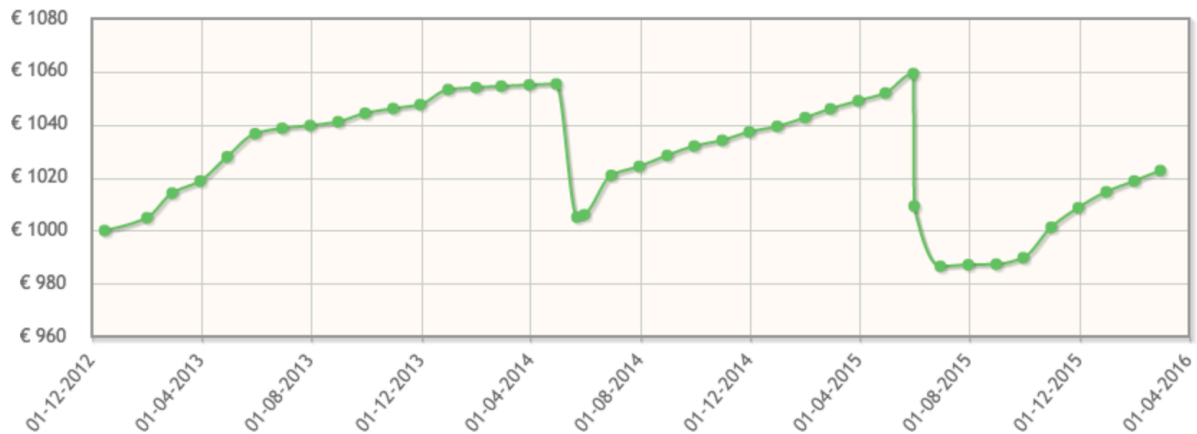
Regionaal Duurzaam 1 heeft geïnvesteerd in één project waarbij gebruik wordt gemaakt van wind op land. Dit is een klein aantal, maar de praktijk wijst uit dat deze markt niet veel ondersteuning nodig heeft; veel onshore windprojecten kunnen zichzelf bedruipen. Regionaal Duurzaam 1 richt zich daarom vooral op andere duurzame markten en projecten, die wel wat extra ondersteuning nodig hebben om van de grond te komen.

Geothermie

Regionaal Duurzaam 1 heeft geïnvesteerd in drie geothermieprojecten. Meer hierover leest u op pagina 13 in het verslag van de presentatie van Paul Grootscholten. In het betreffende hoofdstuk wordt het project Aardwarmte Vierpolders nader toegelicht.

Resultaten Regionaal Duurzaam 1

Intrinsieke waarde

Ontwikkeling van de intrinsieke waarde van Regionaal Duurzaam 1.

De grafiek van de intrinsieke waarde vertoont een zaagtand-vorm. De waarde begint, bij de start van het fonds, op € 1.000. Door de rente op verstrekte achtergestelde leningen stijgt de waarde gedurende het jaar, om op het moment van uitkering van dividend weer uit te komen op € 1.000.

Intrinsieke waarde in 2015

De grafiek vertoonde in 2015 een grotere daling dan gebruikelijk, waarbij de intrinsieke waarde tijdelijk daalde tot een bedrag onder de € 1.000. Dit was het gevolg van het faillissement van Zonnegrond en Biogast, net na het uitkeren van het dividend.

Bij het project Zonnegrond konden bewoners van het Noord-Hollandse Langedijk en omliggende gemeenten investeren in zonnepanelen via de Postcoderoos, een landelijk systeem dat – mede als gevolg van de nodige negatieve publiciteit – niet is aangeslagen bij het grote publiek.

Biogast was partner van Meewind in meerdere groen gas-projecten. Het faillissement van dit bedrijf had voor Regionaal Duurzaam 1 tot een verlies van € 500.000 kunnen leiden. De projecten konden echter soepel worden doorgestart in samenwerking met de nieuwe partner OrangeGas.

Fondsvermogen en rendement

	2015	2014	2013
Fondsvermogen	17,3 mln	12 mln	5,6 mln
Rendement	2,4%	3,7%	5,3%
Fiscaal voordeel (maximaal)	1,9%	1,9%	1,9%

Fondsvermogen en rendement: ontwikkeling sinds de start van Regionaal Duurzaam 1.

Het fondsvermogen van 17,3 miljoen is bijeengebracht met 1350 participanten in Regionaal Duurzaam 1.

Totaal rendement vanaf start fonds: 11,45%

Fiscaal voordeel: maximaal 1,9%

Ontwikkeling rendement

In 2013, het startjaar van het fonds, bedroeg het rendement 5,3%. In dat jaar is een groot aantal WKO-projecten met succes gerealiseerd.

In 2014 was Regionaal Duurzaam 1 wederom betrokken bij verschillende duurzame projecten. Deze hadden echter meer tijd nodig om volledig gerealiseerd te kunnen worden, wat van invloed was op het rendement (3,7%) van dat jaar.

In 2015 was er sprake van twee faillissementen, waardoor het totale rendement over dat jaar lager is uitgevallen. Wat eveneens meespeelde is dat het fondsvermogen in 2015 niet volledig belegd was, als gevolg van onvoldoende aanbod van rendabele beleggingsprojecten.

Verwachtingen

De verwachting is dat het rendement van Regionaal Duurzaam 1 geleidelijk zal stijgen. In 2016 zal er sprake zijn van een volledig belegd vermogen. Bij de diverse projecten – veelal met meer schaalgrootte – werkt Meewind samen met sterkere en meer ervaren partners dan in het verleden. Denk bijvoorbeeld aan OrangeGas en Ludan Renewable Energy.

Trends en ontwikkelingen

Smart energy: delen en verbinden

De focus van fonds Regionaal Duurzaam 1 ligt, zoals eerder gesteld, op de productie van duurzame energie uit basale bronnen als wind, zon en aardwarmte. Uiteraard volgt Meewind de trends en technologische ontwikkelingen binnen de duurzame energiemarkt op de voet, om indien nodig de koers te kunnen bijstellen.

Slimme systemen

Een belangrijke ontwikkeling in de lokale duurzame energiewereld is smart energy, waarbij het draait om delen en verbinden. Heb je een groot dak met plaats voor veel zonnepanelen? Dan kun je deze delen met de burens. Zonnepanelen op bijvoorbeeld een school kunnen worden gedeeld met de hele buurt. De verdeling van de geproduceerde stroom – en van de rekening – gebeurt door middel van slimme systemen.

Fintech-bedrijven

Iets vergelijkbaars gebeurt momenteel in de financiële wereld met de fintech-bedrijven. Dit zijn kleine, innovatieve bedrijven die bepaalde aspecten van het betalingsverkeer of de financiële sector op een veel slimmere manier organiseren. De ontwikkeling van financiële software heeft daar al voor een doorbraak gezorgd. Dit zal naar verwachting ook gebeuren in de energiewereld.

Opslag energie: op zoek naar oplossingen

De opslag van energie is op dit moment een groot probleem. Als het bijvoorbeeld te hard waait, wat doe je dan met de overproductie van door de wind opgewekte elektriciteit? Het bedenken van goede oplossingen hiervoor is een speerpunt binnen de duurzame energiewereld voor de komende jaren. Dit geldt ook voor Meewind; met Regionaal Duurzaam 1 ondersteunen we heel gericht WKO- en geothermieprojecten, waarbij gebruik wordt gemaakt van opslag van warmte en energie in de bodem.

Doorbraak: klimaatakkoord Parijs

Meewind investeert inmiddels bijna tien jaar in duurzame energie. Het afgelopen jaar zijn er mondiaal grote stappen gezet op het gebied van duurzaamheid, met als belangrijkste doorbraak de klimaatconferentie Parijs.

Tegelijkertijd zien we dat er in de financiële wereld sprake is van stranded assets; oliemaatschappijen die waarde op hun balans hebben staan, terwijl de fossiele brandstoffen waarop die waarde is gebaseerd waarschijnlijk nooit worden ontgonnen als gevolg van de overgang naar duurzamere vormen van energie. In dat geval zullen de fossiele fondsen sterk gaan dalen. De duurzame fondsen daarentegen groeien; ook steeds meer pensioenfondsen investeren in duurzame energie.

Wat we in 2015 verder zagen was een destabilisatie van de olieprijs, terwijl de prijzen van zonnepanelen sterk zijn gedaald. China is de afgelopen jaren marktleider geworden en produceert massaal zonnepanelen en windturbines. Op allerlei fronten heeft de duurzame energiewereld een boost gekregen in 2015, en de verwachting is dat de ontwikkelingen in de toekomst nog sneller zullen gaan. Aan die groeiende markt draagt Regionaal Duurzaam 1 een steentje bij.

Presentatie Paul Grootscholten, Aardwarmte Vierpolders

Toepassing van geothermie in de glastuinbouw

Tijdens de participantenvergadering geeft Paul Grootscholten, plantenkweker en ondernemer in het Zuid-Hollandse Vierpolders, een presentatie over Aardwarmte Vierpolders. Dit geothermieproject is mede dankzij de financiering vanuit Regionaal Duurzaam 1 mogelijk gemaakt.

Wat is de rol van Paul Grootscholten?

Paul is plantenkweker in Vierpolders en één van de initiatiefnemers en projectleider van Aardwarmte Vierpolders. "Met mijn familie heb ik een bedrijf van vijf hectare, Globe Plant. Met een aantal omliggende tuinders – samen bestrijken we een gebied van 50 hectare – hebben we een aardwarmteproject uit de grond gestampt."

Hoe wordt in Vierpolders gebruikgemaakt van aardwarmte?

Op grote diepte – in dit geval 2200 meter – wordt water van 82 graden opgepompt. De warmte die dit oplevert wordt gebruikt om de aangesloten bedrijven te verwarmen. Het afgekoelde bodemwater wordt vervolgens weer terug in de grond gepompt, via een tweede put. Op deze manier veroorzaakt het zeer zoute water uit de ondergrond niet voor milieuoverlast bovengronds.

Waarom hebben de tuinders gekozen voor aardwarmte?

De gasprijs is volatiel; de prijs is van veel factoren afhankelijk en kan wekelijks sterk schommelen. "De situatie in Rusland kan in Nederland leiden tot een prijsstijging van 100% in een paar jaar tijd; daar kun je je bedrijf niet op voorbereiden", stelt Grootscholten. "Glastuinbouw heeft een behoorlijk grote vraag naar warmte. Daarom hebben wij gezocht naar een oplossing waarbij er sprake is van een kostprijs-gedreven situatie, in plaats van een gevoelige situatie op basis van marktprijzen."

Wat levert het project op?

De bron waaruit het warme bodemwater wordt opgepompt is in 2015 geslagen. Het gehele project wordt dit voorjaar afgerond. De verwachting is dat de aardwarmte-installatie circa 70% van de warmtebehoefte dekt van de acht aangesloten bedrijven, verspreid over een terrein van 50 hectare. Dit levert een aardgasbesparing op van circa 14 miljoen m³ per jaar, wat gelijkstaat aan het jaarlijkse energieverbruik van circa 9.000 huishoudens. Dit zorgt voor een CO₂ besparing van 25.000 ton per jaar. In de toekomst hopen de tuinders – zonder extra investeringen – naar een duurzame warmtevoorziening van 75% of 80% te gaan.

Wie zijn de deelnemers aan het project?

Acht glastuinbouwbedrijven hebben zich aangesloten bij Aardwarmte Vierpolders. Deze schaalgrootte biedt volgens Grootcholten, naast een verdeling van de kosten, nog een ander groot voordeel. "Elk bedrijf heeft zijn eigen teeltmethodiek en -wisselingen. Door dit goed op elkaar af te stemmen en af te wisselen kunnen we optimaal gebruikmaken van de opgepompte warmte."

Hieronder een overzicht van de deelnemende bedrijven:

- *Globe Plant: Groenteplanten, kruiden en bloeiende potplanten*
- *Island Plant: Hortensia's*
- *Noordermeer: Cocktailtomaten (twee locaties)*
- *Younggrow: Trostomaten grof*
- *Nederpelt: Trostomaten grof*
- *Voort Brielle: Trostomaten belicht middel en grof*
- *Tabos: Aubergines en biologische kwekerij*
- *Vitensa: Snoeptomaten*

Hoe werkt de installatie?

Met een boortoren zijn twee bronnen geboord op ongeveer 2200 meter diepte. Uit de ene bron wordt warm water opgepompt, dat naar een ontgasser gaat. Hier wordt het gas dat is opgelost in het water verwijderd. Via een warmtekrachtkoppeling (wkk) is dit gas om te zetten in elektra en warmte. "Die investering hebben we nog niet gedaan", aldus Grootcholten. "Zodra we dit hebben gerealiseerd kunnen we de elektra verkopen en de warmte gebruiken voor onze bedrijven. Op dit moment wordt er nog gebruik gemaakt van een traditionele tuinbouwketel, waardoor het gas toch niet verloren gaat en als warmte gebruikt wordt."

De installatie bevat verder een noodfakkel, voor het geval de ketel in storing gaat, en filters om het zoute water dat miljoenen jaren in de bodem is opgesloten te reinigen. Dit om verstopping van het systeem te voorkomen.

Door middel van warmtewisselaars wordt de warmte van het zoute bodemwater afgegeven aan het zoete water van het warmtenet. Met pompen wordt dit zoete verwarmingswater door de zeven kilometer lange leidingen gepompt om de glastuinbouwbedrijven te verwarmen. De pompen kunnen de snelheid laten variëren, afhankelijk van de warmtebehoefte. Na afgifte van de warmte bij de tuinders, komt dit water weer terug bij het pomphuis om opnieuw opgewarmd te worden.

Wat is de exploitatietijd van de installatie?

Nadat de warmte is geoogst uit het bodemwater, gaat dit zoute water met een temperatuur van circa 35 graden weer de bodem in. Via de injectiepompen verdwijnt dit water in de tweede geslagen put. Dit gebeurt ondergronds op 1600 meter afstand van de productieput, waar het warme bodemwater wordt opgepompt. Het duurt circa dertig jaar voor het koude water weer bij de 'warme oppompkant' komt. Grootcholten: "De komende dertig zijn we verzekerd van een redelijk continue warmtevoorziening. Na die periode zal de warmteproductie enigszins teruglopen, al kunnen we op dit moment niet inschatten met welke snelheid dit gebeurt."

Wat is de rol van fonds Regionaal Duurzaam 1?

De totale kosten van het project bedragen circa € 20 miljoen. Een deel hiervan is bekostigd met eigen vermogen van de initiatiefnemers zelf. De Rabobank heeft een bancaire financiering verstrekt en daarnaast heeft het project aanspraak kunnen maken op subsidies. Regionaal Duurzaam 1 heeft een achtergestelde lening verstrekt van € 2.862.000.

“We hebben dit prachtige project kunnen realiseren dankzij acht enthousiaste tuinders, een paar subsidies, een bank en Meewind”, besluit Grootsholten. “Hiervoor wil ik de participanten in Regionaal Duurzaam 1 hartelijk bedanken.”

Vragenronde

Bij het opstellen van mijn jaaropgave voor de Belastingdienst zag ik mijn belegging in Regionaal Duurzaam 1 niet terug op de vooraf ingevulde aangifte, voor wat betreft de 0,7% heffingskorting.

Hoe kan dit?

De bewaarder van Meewind, verantwoordelijk voor de participanten- en financiële administratie, is overgegaan op een nieuw softwaresysteem. Dit was nog niet voldoende afgestemd op het systeem van de Belastingdienst, waardoor de beleggingen bij Meewind niet vooraf zijn ingevuld op de aangifte van onze participanten. De bewaarder heeft hier melding van gemaakt bij de Belastingdienst. Meewind raadt u als participant aan om uw jaaropgave aandachtig te bekijken. Als u het vermogen dat u heeft belegd in Regionaal Duurzaam 1 invult als groene belegging, dan wordt de heffingskorting automatisch meegenomen bij de eindafrekening.

In de energiewereld wordt gezegd: de beste uitbreiding van je energienet is niet nieuwe duurzame energie, maar energiebesparing. Overweegt Meewind om ook in energiebesparing te investeren?

Onze WKO-projecten (warmte-koudeopslag) zijn een mooi voorbeeld van een totaalsysteem, waarbij gebruik wordt gemaakt van de zon en opslag van warmte en koude in de bodem. Bij het project Louis Davids Carré in Zandvoort leidt dit bijvoorbeeld tot een energiebesparing van 40%.

Meewind heeft de afgelopen jaren ook initiatieven zien langskomen die als enige doel energiebesparing hebben. Bijvoorbeeld op het gebied van besparende led-verlichting die zichzelf in achttien maanden kan terugbetalen. Volgens het prospectus zou Regionaal Duurzaam 1 in dergelijke projecten kunnen investeren, maar er hebben zich nog geen concrete projecten aangediend.

In 2015 was het vermogen van Regionaal Duurzaam 1 niet volledig belegd, doordat er onvoldoende beleggingsprojecten voorhanden waren. Hoe is de situatie op dit moment?

De situatie is inmiddels geheel veranderd. We hebben met fonds Regionaal Duurzaam 1 de eerste twee geothermieprojecten gerealiseerd, en er staan alweer zeven potentiële projecten met aardwarmte op stapel. Hiermee zouden we het belegd vermogen van het fonds zelfs kunnen verdubbelen. Daarnaast zijn er zonneprojecten waarin we kunnen investeren. We kunnen tevens meedoen in projecten van Ludan Renewable Energy op het gebied van biovergisting en -vergassing. Kortom, er zijn inmiddels voldoende interessante en rendabele projecten waarin we kunnen investeren.

Heeft Meewind plannen om een extra fonds op te richten, naast Regionaal Duurzaam 1 en de beide Zeewind-fondsen? Bijvoorbeeld een fonds dat investeert in riskantere opstartprojecten?

Seed capital, waarmee je investeert in nieuwe ontwikkelingen en technologieën, is een uitermate moeilijk traject, waar een aantal gespecialiseerde partijen zich mee bezighoudt. Dit is niet waar Meewind zich op richt, al volgen we de ontwikkelingen op de voet. We kijken continu in welke markten we zouden kunnen investeren, bijvoorbeeld slimme energie. Deze markt is echter nog volop in ontwikkeling, wat de nodige risico's met zich meebrengt. In het belang van onze participanten kiezen we er op dit moment voor om hier niet in te investeren. Het is immers onze verantwoordelijkheid om het belegd vermogen van onze participanten goed en veilig te laten renderen. Mochten we in de toekomst willen investeren in meer risicovolle nieuwe ontwikkelingen, dan zal dit sowieso niet gebeuren vanuit Regionaal Duurzaam 1. In dat geval zal er een nieuw fonds worden gestart, met een apart risico- en rendementsprofiel.

Meewind stuurt maandelijks een mailtje met de aangepaste intrinsieke waarde naar participanten in de fondsen Zeewind Nieuwe Parken en Zeewind Bestaande Parken. Kan dit ook worden gedaan voor fonds Regionaal Duurzaam 1?

Als er bij de participanten in Regionaal Duurzaam 1 behoefte bestaat aan een maandelijkse update van de intrinsieke waarde per mail, dan zal Meewind hiervoor zorgen.

Er bestaan risico's als het gaat om de ondernemers met wie Meewind samenwerkt binnen de projecten, bijvoorbeeld de ondernemers die verantwoordelijk zijn voor de technologische ontwikkelingen. Wat kan Meewind doen om die risico's beter af te dekken?

Voor elk beleggingsfonds is dat een lastig punt. Als een initiatief zich aandient, kun je het projectplan en de betreffende duurzame technologie objectief beoordelen. Bij ondernemers heb je echter te maken met het menselijke aspect, wat het gecompliceerder maakt. Bovendien worden in verschillende fases van een bedrijfsontwikkeling verschillende ondernemerskwaliteiten gevraagd. Na de beginperiode, waarin het initiatief centraal staat, moet er worden opgeschaald. Dat is een cruciale fase, waarbij Meewind de nodige begeleiding kan geven en vinger aan de pols houdt.

Om het ondernemersrisico te verkleinen, werken we bij voorkeur samen met een beperkt aantal ervaren partijen. Partijen die al veel grote projecten hebben gerealiseerd en waar we al langer mee samenwerken.

Zijn er speciaal aanbevolen projecten die Meewind extra wil pushen?

We willen vooral projecten op het gebied van geothermie en warmte-koudeopslag extra ondersteunen. Hierbij zien we interessante vormen van opslag van warmte en energie in de grond en in vaten boven de grond. In samenwerking met een aantal grote partners kijken we hoe we deze markt verder kunnen ondersteunen en het uitwisselen van warmte op grotere schaal kunnen stimuleren.